

Posudek bakalářské práce pana Václava Kříže:

Die Stadt Winterberg und ihre Umgebung im Spiegel der deutsch geschriebenen Urkunden des Fürstengeschlechtes von Eggenberg aus der 2. Hälfte des 17. Jahrhunderts. Ein Beitrag zur deutschen Sprache in Böhmen

Bakalářská práce pana Václava Kříže edituje a rozebírá pět listin vydaných v letech 1652–1695 eggenberskou vrchností pro instituce (cechy) města Vimperk resp. pro jednotlivce (hl. sklářské mistry) z okolí města. Hlavní, textologická část práce postupuje podle obvyklého členění listin na jednotlivé pasáže a všímá si, jakých výrazových prostředků je v těchto částech listin užito. Výsledky svých pozorování autor dobře shrnuje v dílčích shrnutích i ve shrnutí závěrečném, eventuelně, kde povaha dané části listiny to umožňuje, i v tabulkách.

Autor se svědomitě snažil splnit zadaný úkol. Je dobře patrné, že se seznámil s početnou literaturou, kterou řádně cituje. Přečetl a vydal dané, poměrně dlouhé listiny. Jistě věnoval bakalářské práci mnoho úsilí a času. To vše hodnotím a cením si toho; proto bude mých kritických připomínek více než obvykle, aby se autor z nich mohl poučit pro další práce podobného druhu.

Z obsahového hlediska by se měl soustředit na to, co je pro zadaný úkol skutečně podstatné. Zcela nepodstatné jsou výklady o původu Eggenberků, stačilo po jedné až dvou úvodních větách věnovat pozornost až Eggenberkům usazeným Čechách (nedopatřením se na s. 24 píše, že jde o dolnorakouskou šlechtu). U listiny Anny Marie (listina A) není zmiňování příbuznosti (s. 35) nic zvláštního, ale nutností, protože kněžna byla tehdy poručnicí svých synů, proto zde musí být jmenována jak ona, tak synové, všichni s příslušnými tituly.

Za filologický lapsus považuji označení slova „Vnterthänigstes“ jako substantivum (s. 42, ř. 2 shora). V listině se přece píše (s. XXX, řádka listiny 4): „auf Vnterthänigstes anlangen und bitten“ (a opravdu je zde psáno „und“ – ne vnd ?).

Hodnotit němčinu práce jistě není úkolem posudku a nelze nic namítat proti tomu, že si ji dal autor opravit rodilou mluvčí (to děláme všichni). Ale o to více by se měl soustředit na pasáže, kde už tuto kontrolu neměl, a snažit se je vylepšit podle svých schopností. Za velmi kuriózní si dovoluji označit gramatický tvar slovesa v poznámce 133 na straně 21.

Z formálního hlediska by bylo potřeba promyslet řazení jednotlivých částí práce. Mělo by se např. uvážit, kam umístit pasáž o edičních zásadách, protože čtenář se už brzy setkává s citáty z listin a klade si otázku, jaké jsou ediční zásady. Listiny jsou základnou práce a neměly by být označeny jako příloha. Edice listiny by měla být uvedena regestem (regesty jsou více

méně na s. 29–31). U popisu listin by bylo možno nahradit „vyprávěcí“ formulace jednodušším konstatováním typu: Format: ... ; Siegel: Kam by se ediční zásady a listiny měly v práci umístit, je věc názoru, já bych obojí umístil před textologickým rozbohem. Považoval bych též za vhodné přesunout obecné pasáže o listinách (s. 32–34) před informace o zkoumaných listinách eggenberských (s. 29–32). Seznam pramenů a literatury by měl být na úplném konci práce, jinak se obtížněji hledá.

Ač je práce ve svých historických pasážích i filologických rozbochch provedena velmi pečlivě, má závažné nedostatky ve čtení listin a bohužel i někdy v nedostatečné kontrole přečteného textu (neopravené překlepy). Chápu, že začátečník má při čtení listin značné potíže, ale měl by se držet jednoduché zásady: text nebo aspoň nejasná místa by si měl (třeba v duchu) přeložit a pak se snažit ono místo číst znovu a znovu a porozumět mu (ovšem ne si vymýšlet). Tu a tam i původní písař udělá chybu, pak je třeba ji v edici vyznačit – podle mne je písařskou chybou *Gadisca* místo *Gradisca* v listině D (s. 37, 39). V edici listin je řada nesprávných čtení, která autor práce přenesl i do míst citovaných v textologickém rozboru – např. s. 35 dole: *Erbmarschalethen*, *Erbschenten*, *Gerhabliese*, na s. 48 (střed) *Kecht* atd. Problematická či nesprávná čtení jsou téměř na každé stránce edice – na s. XXI jsem jich napočítal kolem osmi, na s. XV sice jen asi dvě–tři, ale jedno je zřejmě neopravený překlep (4. ř. zdola) – *oflicht* – asi má být *pflicht*; na s. XVIII je jistě neopravený překlep (2. ř. zdola) – *auc* místo *auch*.

Předloženou práci pana Václava Kříže hodnotím jako solidně zpracovanou a odpovídající nárokům na bakalářskou práci.

Doporučuji ji k obhajobě.

Hodnocení : **velmi dobře**

České Budějovice 31. 8. 2016

em. prof. PhDr. Václav Bok, CSc.